ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 7ης Μαΐου 1986 *

Στην υπόθεση 156/85,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunal de grande instance της Mulhouse (Γαλλία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Procureur de la République

κατά

1) **Perles Eurotool**, εταιρίας ελβετικού δικαίου, που έχει την καταστατική της έδρα στο Pieterlen (Ελβετία),

2) **Perles France**, εταιρίας γαλλικού δικαίου, που έχει την καταστατική της έδρα στο Παρίσι,

3) **Lesage & Cie**, εταιρίας γαλλικού δικαίου, που έχει την καταστατική της έδρα στη Mulhouse,

4) **Jacques Roth**,

5) **Alfred Faller**,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του πρωτοκόλλου αριθ. 2 περί ορισμού της εννοίας « καταγόμενα προϊόντα » και περί των μεθόδων διοικητικής συνεργασίας, της ενδιάμεσης συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ομοσπονδιακής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, η

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

οποία υπογράφηκε στις 6 Μαΐου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/020, σ. 103) και εγκρίθηκε με τον κανονισμό 1272/80 του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/020, σ. 102),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους K. Bahlmann, πρόεδρο τμήματος, O. Due και T. F. O' Higgins, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υποψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— οι εταιρίες Perles Eurotool και Perles France, εκπροσωπούμενες από τον M. Menant, δικηγόρο Παρισιού,

— η εταιρία Lesage & Cie και οι J. Roth και A. Faller, εκπροσωπούμενοι από τον Lesage, δικηγόρο Mulhouse,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον G. Campogrande, μέλος της νομικής υπηρεσίας της,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Μαρτίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με διάταξη της 23ης Απριλίου 1985, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Μαΐου του ίδιου έτους το Tribunal de grande instance της Mulhouse υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 περί του ορισμού της εννοίας « καταγόμενα προϊόντα » και περί των μεθόδων διοικητικής συνεργασίας, προσαρτημένου στην ενδιάμεση συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ομοσπονδιακής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας, περί των εμπορικών συναλλαγών και της εμπορικής συνεργασίας, η οποία υπογράφηκε στις 6 Μαΐου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/020, σ. 103) και εγκρίθηκε με τον κανονισμό 1272/80 του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/020, σ. 102), για να κριθεί αν το γεγονός της ανατιμολόγησης σε τρίτη χώρα εμπορεύματος καταγωγής Γιουγκοσλαβίας επηρεάζει την εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας στο εν λόγω εμπόρευμα.

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο ποινικής διώξεως που ασκήθηκε κατά των εταιριών Eurotool, Perles France και Lesage & Cie καθώς και των J. Roth και M. Faller για χρήση πλαστού πιστοποιητικού, το οποίο επιτρέπει να κτηθεί στη Γαλλία όφελος από προτιμησιακό καθεστώς προβλεπόμενο από διεθνή συμφωνία, πράξη που συνιστά πλημμέλημα πρώτης κατηγορίας προβλεπόμενο και τιμωρούμενο από τα άρθρα 426-5 και 414 του code des douanes (τελωνειακού κώδικα).

3 Πράγματι, σε πέντε περιπτώσεις κατά το 1981, το εκτελωνιστικό γραφείο Lesage & Cie της Mulhouse, ενεργώντας για λογαριασμό της εταιρίας Perles France του Παρισιού, θυγατρικής της εταιρίας Perles Eurotool του Pieterlen (Ελβετία), εισήγαγε στη Γαλλία εργαλειομηχανές, δηλώνοντας ότι είναι γιουγκοσλαβικής καταγωγής. Στηριζόμενο στα πιστοποιητικά κυκλοφορίας εμπορευμάτων EUR 1 που αναφέρονται στο παράρτημα V του πρωτοκόλλου αριθ. 2 και τα οποία εξέδωσαν οι γιουγκοσλαβικές αρχές

κατόπιν αιτήσεως της εταιρίας παραγωγής Iskraa Commerce που είναι γιουγκοσλαβική εταιρία, μητρική της εταιρίας Perles Eurotool, το εκτελωνιστικό γραφείο Lesage & Cie ζήτησε και πέτυχε την απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς. Από το εν λόγω πιστοποιητικό EUR 1 προκύπτει ότι οι εργαλειομηχανές προορίζονταν πράγματι για την εταιρία Perles France, αλλά είχαν αρχικά τιμολογηθεί από την εταιρία Iskraa Commerce επ' ονόματι της εταιρίας Perles Eurotool πριν ανατιμολογηθούν, κατά τη διάρκεια της αποθήκευσής τους υπό τελωνειακή επίβλεψη στην Ελβετία από την εταιρία Perles Eurotool επ' ονόματι της εταιρίας Perles France.

4 Η γαλλική διοίκηση τελωνείων, αφού έλαβε γνώση του γεγονότος της ανατιμολόγησης κατόπιν του επιγενόμενου στις 20 Απριλίου 1982 ελέγχου, έκρινε ότι από το γεγονός αυτό οι εργαλειομηχανές είχαν διατεθεί στο εμπόριο στην Ελβετία. Διαπιστώνοντας ότι, για να εμπίπτουν στην ενδιάμεση συμφωνία, τα εισαγόμενα προϊόντα δεν πρέπει να διατεθούν στο εμπόριο σε έδαφος άλλο εκτός εκείνου των συμβαλλομένων μερών, η διοίκηση κλήτευσε τις εταιρίες Perles Eurotool, Perles France και Lesage & Cie, καθώς και τους Roth και Faller (στο εξής: οι κατηγορούμενοι), εφόσον οι τελευταίοι είναι οι υπεύθυνοι των διασαφήσεων που έγιναν στο τελωνείο για τις εισαγωγές, να εμφανιστούν ενώπιον του Tribunal de grande instance κατηγορούμενοι για την προαναφερόμενη παράβαση.

5 Το Tribunal de grande instance, αφού διαπίστωσε ότι οι εν λόγω εισαγωγές πραγματοποιήθηκαν δυνάμει της ενδιάμεσης συμφωνίας, αναφέρθηκε στο άρθρο 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 2, κατά το οποίο η ενδιάμεση συμφωνία έχει εφαρμογή στα προϊόντα των οποίων η μεταφορά πραγματοποιείται με διέλευση μέσω άλλων εδαφών εκτός από τα εδάφη των συμβαλλομένων μερών μόνο « εφόσον τα προϊόντα... δεν έχουν διατεθεί στο εμπόριο ή στην κατανάλωση... ». Το εθνικό δικαστήριο, διερωτώμενο ως προς την επίπτωση της ανατιμολόγησης σε συνδυασμό με την ερμηνεία των όρων « διατεθεί στο εμπόριο », έκρινε αναγκαίο να απευθυνθεί στο Δικαστήριο και να υποβάλει το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Στο πλαίσιο των προνομιακών σχέσεων ΕΟΚ-Γιουγκοσλαβίας, η ανατιμολόγηση σε τρίτη χώρα εμπορευμάτων καταγωγής Γιουγκοσλαβίας μπορεί να θεωρηθεί ως διάθεση στο εμπόριο κατά την έννοια του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 περί του ορισμού της εννοίας των " καταγομένων προϊόντων " και περί των μεθόδων διοικητικής συνεργασίας; »

6 Οι κατηγορούμενοι και η Επιτροπή, οι μόνοι που υπέβαλαν γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις, προβάλλουν ότι μια απλή εμπορική πράξη όπως η ανατιμολόγηση χωρίς εκτελωνισμό, η θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ή οποιαδήποτε μετατροπή του προϊόντος, δεν μπορεί να συγκεντρώνει τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί ως διάθεση στο εμπόριο. Η Επιτροπή προσθέτει ότι η διάταξη του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 έχει ως σκοπό, αφενός, να διασφαλίζει ότι δεν γίνεται αντικατάσταση του προϊόντος κατά τη μεταφορά του και, αφετέρου, να εμποδίζει τις τρίτες χώρες να επωφελούνται από τη συμφωνηθείσα προτιμησιακή μεταχείριση, επανεξάγοντας προς την Κοινότητα προϊόντα τα οποία αρχικά προορίζονταν για την αγορά της εν λόγω τρίτης χώρας. Επιπλέον, η ενδιάμεση συμφωνία δεν λαμβάνει υπόψη τα καθαρώς οικονομικά πλεονεκτήματα που συνδέονται με την εισαγωγή ούτε και με οποιαδήποτε άλλη εμπορική συναλλαγή.

7 Για να δοθεί απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει πρωτίστως να γίνει δεκτό ότι κατά το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 2, η ενδιάμεση συμφωνία έχει εφαρμογή μόνο στα προϊόντα καταγωγής των δύο συμβαλλομένων μερών, τα οποία έχουν μεταφερθεί κατευθείαν από το έδαφος του ενός συμβαλλομένου μέρους στο έδαφος του άλλου. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, ορίζει ως κατευθείαν μεταφερόμενα τα προϊόντα των οποίων η μεταφορά πραγματοποιείται χωρίς τη διέλευση μέσω άλλων εδαφών εκτός από τα εδάφη των συμβαλλομένων μερών, επεκτείνει όμως την έννοια της κατευθείαν μεταφοράς και στα προϊόντα τα οποία μεταφέρθηκαν μέσω άλλων εδαφών, εκτός αυτών των συμβαλλομένων μερών, παρέμειναν δε υπό την επίβλεψη των τελωνειακών αρχών της χώρας διελεύσεως και δεν διατέθηκαν στο εμπόριο ή στην κατανάλωση στην εν λόγω χώρα. Εξάλλου, πρέπει να υπομνηστεί ότι κατά τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη της ενδιάμεσης συμφωνίας, η συμφωνία αυτή « αποβλέπει στην ενίσχυση, στη σύσφιξη και στη διαφοροποίηση των σχέσεων που καθιερώθηκαν » και ότι έχει ως στόχο, σύμφωνα με το άρθρο 1, « να προωθήσει τις συναλλαγές μεταξύ των συμβαλλομένων μερών », κυρίως « προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες προσβάσεως των γιουγκοσλαβικών προϊόντων στην αγορά της Κοινότητας ».

8 Από τις διατάξεις αυτές και από το σκοπό της ενδιάμεσης συμφωνίας προκύπτει ότι το πλεονέκτημα της συμφωνίας πρέπει να παρέχεται μόνο στα προϊόντα καταγωγής των δύο συμβαλλομένων μερών, αποκλειομένων των προϊόντων των τρίτων χωρών. Επίσης, συνάγεται ότι σε περίπτωση κατά την οποία τα προϊόντα, κατά τη μεταφορά τους, διέρχονται από μια τέτοια τρίτη χώρα, πρέπει να διασφαλίζεται ότι δεν μεταβάλλουν τον τελικό τους προορισμό, δηλαδή τα εδάφη των συμβαλλομένων μερών. Πράγματι, μια τέτοια μεταβολή προορισμού θα έθετε σε κίνδυνο το στόχο της ενδιάμεσης συμφωνίας, ο οποίος συνίσταται στην κατά προτίμηση μεταχείριση μόνο

των συναλλαγών μεταξύ των δύο συμβαλλομένων μερών. Τέλος, από αυτό έπεται ότι το εμπόρευμα δεν πρέπει κατά τη μεταφορά να εκτελωνιστεί, να τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία ή να υποστεί οποιαδήποτε μετατροπή που να μεταβάλει την έννοια των προϊόντων καταγωγής.

9 Αντίθετα, οι νομικές ή εμπορικές πράξεις οι οποίες, καίτοι δεν συνδέονται άμεσα με τη μεταφορά των προϊόντων, διατηρούν τον προορισμό των προϊόντων αυτών και δεν είναι ικανές να επηρεάσουν την καταγωγή τους, δεν αντιβαίνουν προς τον κανόνα της κατευθείαν μεταφοράς που καθιερώνει η προαναφερόμενη διάταξη. Πράγματι, μια εμπορική πράξη όπως η νέα τιμολόγηση του προϊόντος, το οποίο βρίσκεται υπό τελωνειακή επίβλεψη της χώρας διελεύσεως, δεν μπορεί από μόνη της να έχει συνέπειες ως προς τον προορισμό των προϊόντων ή ως προς την καταγωγή τους. Η διαπίστωση αυτή επιρρωνύεται από το γεγονός ότι κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, του πρωτοκόλλου αριθ. 2, η απόδειξη ότι πληρούνται οι προβλεπόμενες στην παράγραφο 1 προϋποθέσεις παρέχεται με έγγραφα τα οποία δεν έχουν καμία σχέση με τις εμπορικές συναλλαγές κατά τη διάρκεια της μεταφοράς.

10 Επομένως, στο ερώτημα που υπέβαλε το Tribunal de grande instance της Mulhouse προσήκει η απάντηση ότι « η ανατιμολόγηση εμπορεύματος, καταγομένου από συμβαλλόμενο μέρος στην ενδιάμεση συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ομοσπονδιακής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας περί των εμπορικών συναλλαγών και της εμπορικής συνεργασίας, το οποίο παρέμεινε υπό την επίβλεψη των τελωνειακών αρχών τρίτης χώρας διαμετακομίσεως, δεν συνιστά από μόνη της πράξη διαθέσεως στο εμπόριο ή στην κατανάλωση στην εν λόγω χώρα, κατά την έννοια του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 περί του ορισμού της εννοίας των « καταγομένων προϊόντων » και περί των μεθόδων διοικητικής συνεργασίας, προσαρτημένου στην εν λόγω ενδιάμεση συμφωνία.

Επί των δικαστικών εξόδων

11 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία κατέθεσε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κυρίας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε το Tribunal de grande instance της Mulhouse με Διάταξη της 23ης Απριλίου 1985, αποφαίνεται:

Η ανατιμολόγηση εμπορεύματος, καταγομένου από συμβαλλόμενο μέρος στην ενδιάμεση συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ομοσπονδιακής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας περί των εμπορικών συναλλαγών και της εμπορικής συνεργασίας, το οποίο παρέμεινε υπό την επίβλεψη των τελωνειακών αρχών τρίτης χώρας διαμετακομίσεως, δεν συνιστά από μόνη της πράξη διαθέσεως στο εμπόριο ή στην κατανάλωση στην εν λόγω χώρα, κατά την έννοια του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου αριθ. 2 περί του ορισμού της εννοίας των « καταγομένων προϊόντων » και περί των μεθόδων διοικητικής συνεργασίας, προσαρτημένου στην εν λόγω ενδιάμεση συμφωνία.

Bahlmann Due O' Higgins

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 7 Μαΐου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος

K. Bahlmann